

ARTIKULACE A FRÁZOVÁNÍ V BAROKNÍCH SKLADBÁCH

ŽS cvičení 5

Ve Flautoškole 3 se budeme častěji setkávat se skladbami, u nichž není možné stanovit jednoznačný způsob frázování a artikulace. **Návrhy artikulace uváděné v ŽS** považujeme za **nejjednodušší základní možnost**, z níž lze v dané skladbě vycházet, nicméně rozhodně je nechápejte jako dogma. Doufáme, že žák s pomocí učitele dokáže navržené modely přizpůsobit příslušným frázím anebo najít další vhodné varianty.

Důležitou roli hrají též rozdíly mezi žáky – méně zdatní zvládnou například v první repetici jeden způsob nasazení a ve druhé další, u pokročilejších můžeme uvažovat o větší flexibilitě a střídání artikulačních modelů v rámci jedné fráze.

Artikulační model ze ŽS bude určitě nutné přizpůsobit na konci 2. taktu kvůli nádechu:

Ve druhé repetici začínají fráze zdvihem, čemuž může napomoci i artikulace:

Uvedené alternativní nasazení čtvrtvých not na konci motivů na souhlásku D umožní hladší napojení na předcházející tón.

Pro náležitě vyznění skladby je podstatné zachovat charakter klidného tance. Nedovolme hrát dětem tak pomalu, aby se skladba rozpadla na jednotlivé doby. Přestože běžný způsob počítání dvanáctiosminového taktu je na čtyři doby, plynulosti melodie napomůže chápání na dvě doby v taktu.

V 6. a 7. taktu se objevují **sekvence**, častý stavební prvek barokních skladeb. Pro sekvence v hudbě 17. a 18. století je typické

- opakování stejného melodického motivu o určitý interval výše nebo níže

- ve stoupajících sekvencích obvykle napětí vzrůstá, v klesajících se snižuje
- harmonicky podmíněné střídání napětí a uvolnění v rámci každého motivu.

Toto střídání lze dětem vysvětlit nejsnáze pomocí hry na otázku a odpověď nebo využitím pohybu (viz Artikulace a frázování v renesančních tancích – MS2, strana 15). Učitel může pomoci tím, že bude hrát basový part velmi návodně – důležité je **nepřerušit tah melodie** a cítit **směr melodie od napětí k uvolnění**.

ŽS cvičení 6

S nejběžnějšími způsoby nasazení použitelnými pro tuto skladbu se žák setkal již v ŽS2 na straně 21.

Barokní gigy umožňují variabilní práci s artikulací. Jako základ, který by měli zvládnout všichni žáci, chápeme modely a .

V mnohých gigách se setkáme se zápisem , který se obvykle hraje jako .

Zvládnutí artikulačního modelu se zkrácenou druhou a třetí osminkou není pro děti úplně snadné. Nejčastější potíže jsou:

- změna tlaku vzduchu u zkrácených tónů a z ní vyplývající zvuková nestabilita
- rytmická nepřesnost.

Doporučujeme cvičit trpělivě způsobem známým z minulých dílů učebnice, tj. postupně široké TDT a posléze zkrácované TDĚ

- deklamovat
- zpívat
- hrát na jednom tónu.